Տ. 756 — 1887 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 28 ՇԱԲԱԹ — 1305 ԲԼԳԻ ԻՒ ԷՎՎԷԼ 25 — ԻՒԶԻՒՆՇԻ ՄԷՆԷ

40 ԹԱՐԱԳ

ՀԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԱԳԻՏԷ

40 ԹԱՐԱԳ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՑԷ ՄԻԼԻՑԷ ԹԻԿՃԱՌԻՑԷ ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ ՎԷ ԻԼՄԻՑԷ

ԹԷՎԱՄԻ ԿԱՆՈՒԹԱՆ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՑԱԹԼԱՐԸ

	12 պսէ	6 պսէ	3 պսէ
ՄԹԱՄՈՅԼ	200 ղշ·	105 ղշ·	55 ղշ·
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	

Մէջիտէյէ 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՑԱԹԼԱՐԸ

Լինի, Հնդի վէ Շինի սա[illegible] ղշ· 8
Միւնտիւ սահիպէ 11ի 10ք· հա· » 3

Մէվատը նաֆիյայա տաիր պէնտլէր մէճմանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրաք իատէ օլունմայաճագ տըր։

Իսթանպուլ, Պաղտատ Գապը Ալի ճատատէսինտէ Նուսվէրօ 20 Ճիվէլէկեան մարթպասրնտա տրը։ Գեաֆիֆէի մէվատ հադգրնտա կազէթանէն սահիպ վէ մէսուլը ՑԻԳԴԱՆ ՀԻՒԼԷԼԷԿՅԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Շարգի Բուլգարի վէրկիսինէ տաիր Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի իլէ Ցույունը Ուսմանիյէ մէճլիսը իտարէսի սրբքեաթիպի Մ. Նօպլէ պէյինտէ ագտ օլընան մուգավէլէ՝ բրէնս Ֆերտինանտ վէ Պուլկարիսթան մէճլիսը վիւքելսը Թարաֆընտան գապուլ օլընմիշ օլմաղլա, գարիպէն Սօպրանիէ մէճլիսինէ արզ օլընըպ, մէճլիսը մէզքիւրտէ մալիկ պիւտժէսի թէզկէքիւր օլընտրզը սրբատա պու մատտէ տաիր Թահէրը միւպահասայա ալընաճագ իմիշ։

Պու պապտէ կէչէն կիւն վէրտիկիմիզ մալիմանթա զամիմէթէն ատթիտէքի մալիմանթը տաիր տէրճ իտէրիզ։

Շէօյլէ քի, մէզքիւր մուգավէլէնամէ իզթիրազընա, Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի՝ կէլէճէք յունվար 1էն իթիբարէն վէրկիի մէզքիւր մուգավիլինտէ 130,000 վէ պագայասը մուգավիլինտէ 22,000քի ճէման սէնէվի 152,000 ճանի էէրի 12,666 լիրայի Օսմանիյի Ցույունը Ուսմանիյէ իտարէսինէ թէսլիմ իտէճէք տիր։

Պապը Ալի՝ 1882 դեկտ. 8տէ Շարգի Բուլգարի մէճլիսը ուսմանիսթանտան սէնէվի վէրկինէն 185000 լիրա օլմասընա դարար վէրիլմէկի ճիհէթիլէ, պու տէֆաքի սուրէթը թէսվիյէնէն միւքին մէրթէպէ գարարը մէզքիւրէ մուվաֆֆագ պուլնմասընը Սօֆիատաքի մուվագգաթ գոմիսէրի վասէթաը իլէ Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինէ իսթար իսթուպ, մրգտարը մէզքիւրտէն թէնդիլաթ իթբասը էֆքէարընտա ասպ պուլնմամիշ իսէ տէ, իշպու մէսէլէյի թէվֆիյէ էյլէմէք իւզրէ Մ. Նօպլէյէ պա թէյլէկրաֆ մէէզունիյէթ վէրիլմէսի իչին կէչէն հոկտեմբրէ Ցույունը Ուսմանիյէ մէճլիսը իտարէսինէ բուխատ վէրմիշ տիր։

Պայատէ պէյան օլընան սուրէթը թէսվիյէնէն Մնանդ թաթիլինտէն ագտէմ Սօպրանիյէ մէճլիսը թարաֆընտան գապուլ վէ թաստիզ օլունարագ, պիրինճի թագսիթիս կէլէճէք յունվար 1/13տէ իթա օլընաճաղը մէմուլ օլընը յոր իմիշ։

* * *

Սօֆիատա մուգիմ էճնէպի գոնսօլոսլարը՝ Ալէքմանիա վէ Ֆրանսա գոնսօլոսլարը տաիպլ օլմատրգլարը հալտէ, սուրէթը զայրը բէսմիյէտ բըրէնսէս Գէլմանիյինէն նէզտինէ ազիմէթլէ, լաղրմէկ խօշամէտիյի իչիմ իթմիշլէր տիր։

ՊԻԻՏԺԷ

Մէճլիսը խասսը վիւքէյանրն կէչէն չարէնպիհ կիւնքի իճթիմանտա, պիւտժէ լայիհասը թէքբար թահէթը թէզէքքիւրէ պուլնըպ, մէճլիսը մէզքիւրտէ պուլնմասը գոմիսիոնը ըէխի Մահմուտ ճէլալէտտին բաշա հազրէթլէրի՝ մէզքիւր լայիհատա կէօսթէրիլէն վարիտաթ վէ մէսարիֆաթ խուսուսընտա տէրմէյան օլընան պիճիւմէթ իթիրազաթա ճէվապ վէրմիշ տիր։

Բաշալ Միւշարէլէյհին լայիհասընա կէօրէ, պիւտժէնին աչլըը 145000 լիրա տրը։

Պիւտժէնին միւվազէնէսի իչին մէզքիւր լայիհատա թէքլիֆ օլընան թէտապիրին գապիր իճրա օլուպ օրմատրը մէսէլէսի՝ մէճլիսը խասսրն եարընքի իճթիմանտա թահէր թէզէքքիւրէ պուլնըպ, մազպաթասը խաքիրաի Շահանէյէ արզ օլընաճագ տրը։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ՇԸՄԷՆՏԸՔԻԼԷՐԻ

Հիւքիւմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան Անատօլու շըմէնտիֆէրլէրի իմթիազը շարթնամէսինճէ իճբասը թէքլիֆ օլընան պաշլըճա իչի թաատիլաթ՝ Մ. Էրլէնկէր, Մ. Ալթ վէ Մ. Սէֆէլտեր թարաֆընտան նազարիր գապուլ ատտ օլունմըշ տրը։ Մ. Էրլէնկէր՝ Լօնտրատան Պապը Ալիսէ պիր մէքթուպ իրսալ իտէրէք, թէքլիֆ օլընան թաատիլաթլարը՝ շէրիքլէրի թարաֆընտան գապուլ օլունմասընը ճիհէթլէ, պու իշտէն չէքիլմէյէ մէճպուր օլտուղընը պէյան իթմիշ, վէ պունճա սէնէ չալըշտըգտան սօնրա մէզքիւր չըմէնտրֆէրլէր խուսուսընտա հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ իթթիֆաք հասըլ իտէմէսինէն տօլայը պէյանը թէէսսիֆ էյլէմիշ տիր։

Թէքլիֆ օլընան թաատիլաթ պէրվէճճը աթի տիր։

1.—Իմթիյազ սահիպլէրի՝ Իզմիտտէն Էնգարէյէ վէ Էնգարէտէն Պաղատատա գատար օյան խաթթը ինշասընա անը վահիտտէ պաշլամալը տրրլար։

2.—Հիւքիւմէթը Սէնիյէնին՝ շըմէնտրֆէրլէրին իչլէմէյէ պաշլամասընտան 30 սէնէ սօնրա տէյիլ, իպա իմթիյազընն իլնա օլունտրզը թարիխտէն իթիբարէն 30 սէնէ սօնրա մէզքիւր խաթթլարը սաթըն ալմայա հազրզը պուլընաճագ տրը։

3.—Իշպու միսրատա՝ թարիխը միւպայասատան պէտէն 5 սէնէ էվվէլինէ գատարքի հասրլաթը մէճմուը նէ մրգտար բարայա պալիշ օլուր իսէ, սէնէվի անընն նրսքը մրգտարը մէպլաղ թէէսիյէ օլունմագ սուրէթիյլէ իճրա օ.ընաճագ տրը։

Հիւքիւմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան տէրմէյան օլունրպ Մ. Էրլէնկէր, Մ. Ալթ վէ Մ. Սէֆէլտէր թարաֆընտան գապուլ օլընմայան թէքլիֆլէր՝ իշթէ պունլար տրը։ Հալ պու քի Մ. Էրլէնկէր՝ եազըրզը մէքթուպլան ճէվապընը հէնուզ ախզ իթմէմիշ օլտուղընտան, հիւքիւմէթը Սէնիյէնին պու մէսէլէ հագգընտա հէնուզ պէր՝ գարարը գաթի վէրմէմիշ օլտուղը գանն օլունը։

Մաւզէր թիւֆէնգլէրի իչլուն հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ Մաւզէր ֆապրիգասը պէյինտէ ագտ օլընան մուգավէլէնամէ մուճիպինճէ, հիւքիւմէթը Սէնիյէ՝ իսթէտիիի հալտէ իշպու թիւֆէնկի թաատիլ իթթիրմէք սէլահիյէթինի հալ պուլընտրգընտան, Պապը Սէրասքերճէ մէզքիւր թիւֆէնգլէրին քիւչիւք չարը՝ գապուլ պուլրըմիշ վէ ֆապրիգայա օլ վէճճ իլէ էմր վերիլմիշ տիր։

Աճէմ քէօրֆէզճէտէ գուրսանլըղընն էօնիւնի ալմագ իւզրէ լաղրմ կէլէն թէտապիր հագգընտա Պասրատաքի Ինկիլիզ գոնսօլոսը իլէ միւզաքէրէ իթմէք իչլուն ճանիպը Պապը Ալիտէն Պասրա պահրիյէ գոմանտանընա էվամիրը լաղրմէ իթթա օլընմիշ տրը։

Բուսիատա Մոսկովէֆ էյալէթինտէ պիր գարիյէտէ վագը կէճէլի կիւնտիւզլի էլբէք վէ գրզ մէքթէպէնին իւսթ գաթընտան ախիրէն պիր կէճէ հարիգ զուհուր իտուպ, ալթ գաթտա եաթան 40 գատար էրքէք չօճուգլար՝ գօլայլըգլա ֆիրար իտէպիմիշլէր իսէ տէ, իւսթ գաթտա եաթան երնէ օ մրգտար դըզ չակիրտան՝ ատէշ էթրաֆը սարտրգտան սօնրա ույանրպ վէ դաչճագ եէր պուլամալը մուալիմէնին օտասընա գօշուշմըշ օլտրգլարընտան, մուալիմէ՝ առա շաշըրմայարագ չօճուգլարը պիրիպիր արտը սրբա բէն չէրէտէն սօգաղա աթլաթմիշ իսէ տէ, պաղըլարը աթլամագ իսթէմէյիպ էչեալարրն աթընտա սագլանտրգլարընտան, պիր աղ սօնրա մէքթէպին չաթտրը եըգըլարագ 16 դըզ չակիրտ եանրպ թէլէֆ օլմուշլար տրը։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ցիւնքի կիւն Համիտիյէ ճամիսինտէ իճրա օլընան Սէլամլըգ բէսմինի թէմաշա իթմէք իւզրէ ճամիի մէգքիւր գաբշրսընտա քեսին ճէպը հիւմայուն տաիրէսինտէ շէհրիմիզ Ամերիգա սէֆիրի Մ. Սթրաուս իլէ ախիրէն Ցէրսատէթէ կէլէն Ամերիգալը մէշհուր Մ. Վանտէրպիլտ վէ զէվճէսի վէ իքի էվլատը վէ ատիպպասը վէ Ամերիգա սէֆիրէթի մէմուրիյնի վէ Ամերիգա գոնսօլոսը վէ Պարօն Հիրշ իլէ զէվճէսի, վէ Ալէմանիա սէֆարէթի պաշ թէրճէմանը վէ սալիր էճնէպի մութէպէրանընէն հազրը պուլնտրգլարը մէսմուը հազրէթը Բատիշահի պուլրըլտրգտա, գուրէնատան Բաղիպ պէյ էֆէնտիյէ մէճպուր էշտիրակ մէճլիսինէ հարիգ օլմատրգլարը հալտէ քէնտիլէրինի թապիպ կէօսթէրէն քէսանընն իճրաի թէպապէթտէն մէճլիս պուլընրգլարը տէրքեար իքէն, էնճէ պունը թարաֆլարտա իճրաի սանաաթ եալթանարագ, պու եիւզտէն պիր չօգ վէֆիյաթըն վուգուճնէ սէպէպ օլտրգլարը իչիտիտիկի, վէ պու հալին տէվամը թէճմիվզ օլընամայաճագը պէյանը իլէ պու կիպի էչխաս նազարը թէէգիգ վէ թէհարրիճէն տուր թուրբալամայարագ, հէման իճրաի սանաաթտան մէն օլունմալարը իլէ պէրաբէր, հագգալարընտա իյճապ իտէն սիւճազաթը գանունիյէնին լիւզումը իյթաստ՝ պու քէրրէ Ցախիլիյէ նէզարէթինտէն ուսմամ վիլայաթա իչար պուլրըլմիշտրը։

—Պաղտատտան եազրան պիր մէքթուպա կէօրէ, պաղը Աճէմէր՝ տէֆն իթմէք իւզրէ Պաղտատա կէթիրտիրէրի 40 գատար մէվթալարը՝ զարանթինա բէսմի օլան 50 ղրուշը վէրմէմէք իչլուն կէօմրիւկէ միւթէալիգ էչեա միրանընտա գաչբրրրլար իքէն, Պաղտատ կէօմրիւրիւնտէ եագամմիշ օլտրգլարընտան, վէ պունլար հագգընտա նէ՝ մուամէլէ իտիլմէք լազըմ կէլէճէյի Բուսսումաթ էմանէթինտէն իսթիֆսար օլընմըշտրը։

—Իտարէի Մախսուսէ միտրիի Համտի բաշա հազրէթլէրինին իտարէի մէզքիւրճէ վուգուա կէլէն խալահաթ վէ հէյէ նագլիյաթը աչբէրիյէ իչլուն կէօսթէրտիկի գօլայլըգ՝ նէզար հազրէթը Բատիշահտէ մազհարը թագտիր պուլրըլարագ, պու քէրրէ բաշալ միւշարէլէհին էօհէսինէ ֆէրիգլիգ բիւթպէսի թէվճիհ պուլրըլտրզը մաէլմէմնունիյէ խասիր արնմիշ տրը։

—Իզմիր վիլայէթինտէ Ֆէլիյէ գասապասը կէօմրիւք միւտրի հաճի հիւսէյին էֆէնտի՝ օլանճա սէրվէթինի եէյիպ զարուրէթէ տուշար օլտրզընտան, դարիպ պիր սուրէթտէ նէֆսինի մէնէգի էյլէմիշ տիր։

Շէօյլէ քի, մէրգում՝ իքի կազ թէնէքէսի բագը իլէ 5 գըյէ էքմէք ալարագ պիր սանտալա պինմիշ վէ եէքքէն աչարագ 3 կիւն տէնիզտէ չալգանտրգտան սօնրա սանտալ պիր մահալտէ տէվրիլմիշ վէ մէրգումին նաչը տաիսի օ ճիվարտա պուլընմըշ տրը։

—Էվվէլքի կէճէ սաաթ 2 պուշուգտա Թասքօյտէ տէօրմէճի Խաշիկ նամ քիմէնտէ՝ խանէսինէ կիտէր իքէն գարշրսընա 4 խըրսրզ չէգէրպ, մէրգում ֆիրէտտա պաշլատրընտան, խըրսրզլար քէնտիսինի իքի եէլրնտէն եարալայարագ եալընրզ չէմիյէսինի ալապիլիպ ֆիրար իթմիշլէր տիր։

—Ախիրէն Ա.յտընտա տօգթօր Մ. Նամընտա պիր թապիպին նէզտինէ 5 նէֆէր Բում՝ կիտիպ, արգատաշլընտան պիրինին քէնտի գըզընա ալարագ իթմիշ օլտրզընը պէյանա, անընա ագտր նիքահ իթմէսինէ բազի օլմասընը թէքլիֆ իթտիքլէրինտէ, թապիպը մուամիլէ՝ ըէտտիլէ ճէվապ վէրմիշ օլտրզընտան, մէրգումի՝ քէնտիսինի թուսպա, գըպա ալագա իտէն արգատաշլարը տախի տէրուսը խանէտտէ գըզը արամայա պաշլամշ, վէ պու սրբատա տօգթօրըն գարրը եէթիշիպ զէվճինի գուրմարագ իսթէմիշ իսէ տէ, մէրգումի՝ կէրէք տօգթօրը վէ կէրէք զէվճէսինի եարալայրպ գըզը տախի պէրաբէր ալարագ ֆիրար իթմիշլէր տիր։

Մուախխէրէն էշխասը մէրգումէտէն պիրինին ագրապասընը խանէսի բօլսա թարաֆընտան պասրլարագ մէրգումանտան իքսի թէվգիճի օլընմըշ, վէ գըզ տախի գօլընան մէճրուհ օլտրզը հալտէ խանէյի մէզքիւրտէ պուլընրպ անասընա պապասրնա թէսլիմ օլընմըշ տրը։

—Մէքթէպը Միլքիյէի Շահանէ նիզամնամէսի մուճիպինճէ, մէքթէպը մէզքիւրտէն պա շահատէթնամէ նէշէթ իտէնէրին սինէրի 25ի թէճմուզ իթտիկի հալտէ, վիլայաթը Շահանէտէ մէմուրիյէթ իլէ գայրըլմասրը, վէ սինէրի 25տէն տուն օլանլարրն իսէ, սինը մէզքիւրէ վասըլ օլընճայա տէկին Ցէրսատէթ տէվարը ըէմմիյէսինտէ 600 ղրուշ մաաշա գայրըլմալարը մուգարրեր հիւքիւմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան օլուպ, շու գատարքի սինէրի տուն օլտրզը հալտէ Ցէրսատէթտէ գալմիշ վէ ֆագաթ սօնրատան սինէն հատտը նիզամիյէ վասըլ օլուպ տա մէմուրիյէթէ վիլայաթը Շահանէյէ կիթմէք իսթէմէյէնէրին գաթը մասարաթը գարարկիր օլարագ, քէյֆիյէթ՝ Ցախիլիյէ նէզարէթինտէն ուսմամ տէվարրէ թէպլիղ իտիլմիշ տիր։

—Ցիւն եօրկանը էնանֆրնտան 20 եաշլարընտա Մուսթաֆա՝ Լանկատա պիր մէյխանէտէ իշրէթ իտերէք, չըգարզը սըրատա պիր Արնավուտ թարաֆընտան պուշագ իլէ արգա թարաֆընտան պուշագ իլէ ճէրհ իտիլմիշ, վէ հայաթը թէհլիքէտէ իմիշ։

—Սէլանիք վիլայէթինտէ Դաթէրին պիտայէթ մահքէմէսի տաիրէսինէն ախիրէն հարիգ զուհուր իտերէք տերուսինտէ պուլունան, էշեա վէ էվրագ վէ բէսմի տէֆթէրլէր իլէ պէրապէր միհէթէրէգ օլմուշ տրը։

Մէգքիւր հարիգին գատէն իյգա օլընտրզը շալի օլտրզընտան, Սէրֆիչէ միւտտաիի ումմի մուավինի Արթին էֆէնտի՝ օլ պապտէ իճրաի թահկիգաթ իչլուն Դաթէրինէ կիթմիշ տիր։

ԱՆԸՆ ՍԱՔԵՍԻՆՏԷ ԴԻՀԱՑԱԾԹԸՄ

6 շիշէ օթ խիւլասալը Բօպ Լըշօ չուրուպընը կէօնտէրինիդ։

Սիզին զիպէյմէթ Բօպ Լըշօ չուրուպընըզը խմթիմալ իտէրէք քէսալը սրհհէթ իթիմտիր ազ վագթի տահա օնա տէվամ իմիմէք իսթէրիմ։

Զօգ թէչէքքիւր իտէրիմ, դիրա սիզին սայէնիդտէ պէրհայաթըմ վէ քէսալը սրհհէթ իթտիմ։

Զուիցցերիատա Շրնէ-Պուրկտա
Մ—տ Գ—ն

(Ինչպու Բօպ Լըշօ չուրուպընն ասըլ իլանը կէճնճի սահիֆէտտէ տիր։)

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Լօնտրա 9 դեկտ.

Պու սապահքի կազէթալար՝ ահվալը ումմանիյէտէն պահա իտերէք, պիր հիւսնիւ հալ հուսուլէ կէլտի կինի գավիէն մէմուլ իտիյօրար։ Թայմզ կազէթասը՝ Աւսթրիա հուտտուտ իւզրէնտէ Ռուս ասքէրի պիրիքտիրիլտիկինէ տաիր օլան մատտէնին բէք զիյատէ միւպալէղա իլէ բիվայէթ իտիլտիկինի պէյան իտիյօր։

Բարիզ 9 դեկտ.

Մ. Կոպլէ՝ գապիտէթօր թէչքիլէ մուվաֆֆագ օլամատրգընտան, Ռուվիէ գապինէթօսընը իպգա օլընաճաղը միհրիմէմիշ տիր։

Բարիզ 9 դեկտ.

Ռուվիէ գապինէթօսընտա տախիլիյէ նազրը Մ. Ֆալիէռ՝ հէյէթը վիբէլալը թէէքիլ իթմէք մէմուրիյէթինի տերէօհէտ իթմիշ տիր։ Միշարէլէյհ՝ վիբէլալ հազրէնին էքսերիսինի վէ պաշրճա Մ. Մ. Ռուվիէ վէ Ֆլուրանը վէ ժէնէրալ Ֆէռօնը եէնի գապինէթօյա տախիլ իտէճէքմիշ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Իզմիր Առաջնորդը Մուրատեան Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազան հազրէթլէրի՝ Իզմիր Թեմէրինտէն Ցէնիզլիյէ կիթմիշ օլուպ, օրատան Նազէլիյէ վէ անտէն տէ էհալիի մահալլիյէնին տավէթի մուճիպինճէ Այտըն շէհրինէ ազիմէթ իտէճէքմիշ։

Էրմէնի Գաթօլիք Բաթրիգ վէքիլի Մարկոսեան Ֆազ. Կղեմէս Ծ. վարդապետին միւսին օլուպ միհրաճը իսթիրահաթ պուլընմասընա մէպնի, բուհանիի մումանիյէյին եէրինէ ձիզմէճեան ֆազ. Սահակ Ծ. վարդապետին մէմուրիյէթը մէզքիւրէյէ նասպ օլընաճաղը մէսմուիմիզ օլմուշ տրը։

Էրմէնի Գաթօլիք Բաթրիգխանէսի Ատենադպիրի հաճեան ֆազ. Սահակ Ծ. վարդապետ իլէ Կաթողիկոսական Քարտուղար Աճեմեան ֆազ. Ներսէս վարդապետ պու քէրրէ հիւքիւմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան կիւնճիա բիւթպէտէն պէրէր գրթա նիշանը Օսմանի իհսան պույրրըմըշ օլտրզը մաէլմէմնունիյէ իսթիխպար օլընմըշ տրը։

Իւսկիւտարա Ս. Կարապետ քիլիսէսինին ինչասարը՝ սիւրաթը ազիմէ իլէ իլէրի կէօթիւրիւմէսէ օլուպ, իւսթիւ ալընմիշ վէ քեարկիր քէմէրի թէքմիշ չէքիլմիշ տիր։

Քիլիսէի մէզքիւր իւզէրինէ 15,000 գատար ֆրէնք քիրէմիտի վազ օլընաճագ տրը։

ԱԶԴ

Իւսկիւտարու Հայոց գէրեզմանատան սրմից և շրջապատի չինութեան Ցանձնաժողովս խորին շնորհակալութիւն կը փութայ յայտարարել թէ բարեպաշտ ազգային մի այս անգամ բարեհաճեցաւ յիշեալ գերեզմանատան վանդակներու համար նուիրել 2500 (երկու հազար հինգ հարիւր) բաց երկաթ, զոր Ս. Խաչ եկեղեցին փոխադրել տուած է արդէն։

Սոյն երկաթներու չինութեան ծախուց համար ալ յիշեալ բարեպաշտ ազգայինը 500 (հինգ հարիւր) ղշ· ևս նուիրելու խոստումն ըրած է։

Ի դիմաց Ցանձնաժողովոյ
Վ. Ատենադպրի Վ. Ատենապետի
Մ. Մեղրաբեան Գ. Բենիշեան
27 Նոյեմ· 1887
Իւսկիւտար

ԱԶԴ

Ցառաջիկայ կիրակի 29 Նոյեմբերի Թաղիս Ս. Առաքելոց եկեղեցւոյ տօնախմբութեանն առթիւ, Դեր. Տ. Տիմոթէոս եպիսկոպոս Սարգիսեան Հայրն՝ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Վ. Ատենադպրի Ատենապետ
Նիկոլ Պէշիկեան Գէորգ Վ. Աբելեան
1887 Նոյեմ· 27
Եէնի-Գաբու

ՏՕԳԹԷՕՐ

ՄԱՏԱՄ ՊԱՍԵԱՆ

Պիր խայլի սէնէլէրտէն պէրու ֆէն նը թապապէթին լավութիւնդ գըմմընը թաալիմ ու թէէրիպպէ իլէ իբմալ իթմիշ օլան մումանիյէյա լավութիւն Տօգթ. Մատամ Պասեան՝ բարար էրթէպ, չարշէնպիհ վէ ճումանա էրթէսի կիւնէրի էօյլէնտէն սօնդրա Սթամպուլտա Քէօրրիւ պաշճնտա Վ. Ծանոնի էճզանանէսինտէ, Մահմուտ Բաշատա Գ. Գաբամաճեան էճզանանէսինտէ վէ կէտիկ Բաշատա Մէրքէզ էճզանանէսինտէ, վէ քէգա Իւսկիւտարտա Ս. Խաչ քիլիսէի սօգաղընտա քէնտի 3 նօմէրօլը խանէսինտէ պուլընանագ տրը։

ՏՕԳԹԷՕՐ ՊԱՍԵԱՆ

Լավութիւնդ Քէննինէ վէ գարը վէ չօճուգ խասթալդլարընա զիյատէ չալընմըշ օլուպ Վիէննա, Բարիզ վէ Լօնտրա խասթանէսէրինտէ թահսիլը Քէննի իթտիքտէն սօնդրա 18 սէնէլիք պիր թէէրիպպէ իլէ քէսալը քէմալաթ իթմիշ տիր։

Մուամիլէյհ Տօգթէօր՝ Փուգարայը հեր ճումանա վէ բազար կիւնլէրի էօյլէնտէն ադչամա գատար Իւսկիւտարտա Ս. Խաչ քիլիսէսի սօգաղընտա 3 նօմէրօլը խանէսինտէ թէտավի իտէճէք տիր։

Մուամիլէրինէ սուհուլէթ օլմագ իւզրէ բազար էրթէսի, չարշէնպէ վէ ճումանա էրթէսի կիւնէրի տախի ընթամգօլտա Քէօրրիւ պաշճնտա Վ. Մանոնի էճզանանէսինտէ, Մահմուտ Բաշատա Գ. Գաբամաճեան էճզանանէսինտէ վէ կէտիկ Բաշատա Մէրքէզ էճզանանէսինտէ պուլընանագ տրը։

ԻՑԱՏ

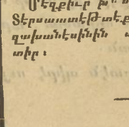

Արթագ նէ՝ ՏԷՐ ՆԵՖԷՍ, նէ եիւրէք սրգընթրը, նէ նէպլէ վէ նէ Լաքսիրիւք գալմայագագ տրը։ Իսթէյէնէ պու պապտէ մէճճանէն իթթաի մոլ իւմոթթ օրուճանգրնտան, բօսթա իւճրէթի վէրիլէրէք Մարսիլիատա Տօգթ. Գլէրիէ [Dr. Cte. Cléry] մէքթուպ եազրլմայը տրը։

Ա'էգքիւր խ՝ սթալդլարը աէվ իտէն իյաճրն Տէրսատէթտէքի տեբօղիթօճբը՝ Ինկիլիզ էճզանանէսինին սահիպի Գանթիւք պիրատէրլէր տիր։

(85)

ԱՆԱՆՈՒՆ ԱԿԱՆԵԼԻ ԳԻՐՔԸ

ԱՐՇԱԿ ՉՕՐԵՐՈՒՆ ԵՎ ՎԱՆԵՑՈՒՆ

ԱՐՇԱԼՈՒՅՍ ԳԱՐԵՆԻՆ

—Ես ոչ մի բան չեմ տեսնում։ Ինչպես ասացի, ինձ համար դուք դուստրս եք։

Ֆրանսիս.—Ամենայն դեպքում, ինչպես ասացի, ինձ համար դուք դուստրս եք։ Ինչպիսի՞ մարդ է նա։ Ինչպիսի՞ մարդ է նա։ Ինչպիսի՞ մարդ է նա

բիմէսի՝ էվվէլճէ Տիժօնտա ավօդաթ-լրդ իտէն վէ մուախիէրէն Տիժօն մահքէմէսինտէ միւտտաիի ումումի օլան Մ. Բօլ Քիւնիսօ իլէ ագտը իզ-տիվաճ իթմիշ տիր։ Մախտումը՝ Սէն-Սիր մէքթէպը հարպիյէսինտէն մուխ-ըէճ օլուպ, 27ինճի բիյառոէ ալայը-տա միւլազիմը սանի օլտրը հայտէ էլան Տիժօնտա պուլընմայտա տրը։ Տիկէր էքի էյլատը՝ Բարիզ էյ-էյէրինտէն պիբինտէ թահսիլը իլմ իթմէք-տէ տիրէր։

Մ. Սատի Գարնօնը իբի տէ պի-բատէրի պուլընը, պիրի՝ մէշհուր պիր միւհէնտիս տիր, վէ տիկէրի պիր միւհէնտիս տիր, վէ տիկէրի էանրըրը։ Բիսալէնին խիթամընտա, Այէմանիանը «լանտվէր» (բէ-տիֆ) վէ «լանտթուրմ» (մուսթահ-ֆըզ) ասքէրիյէ պէրապէր էլան 5 միլեօն ճէնքճի մուհարպէյէ սէվգ իտէպիլիր օլաբը, վէ պու ասքէր՝ միւթթէֆիգլէրինին ասքէրիյէ պիր-էյշիրիլտիքտէ հագիգաթէն Ռուսիա իլէ էօյչիլէճէք պիր գուվվէթ հա-սրլ իտէճէկի պէյան օլընմըշ տրը։

ԱՌՈՂՋԱԲԱՆԱԿԱՆ

Ալէքսէյէւի տարածման գլխաւոր պատճառներէն մին ալ Ռիւսդրոնիան։ Ռիւսդրոնիան թերը խիստ մեծ է ամեն թէ աղէկ և թէ գէշ գործե-րու մէջ։ բայց պիտի հարցուի թէ Ռիւսդրոնիանը ի՞նչ կերպով Ալէքսէյէւի տարածման պատճառ կրնայ ըլլալ։ շատ կերպերով, և այս ալ ըմբռնե-լու համար հոս փոքրիկ օրինակ մը տանք։ աւասիկ հօրսէ որը և մօրը հետ ձեռացը աշխատութեամբն ապ-րող աղքատիկ օրիորդ մը, զուրկ ա-մեն կարգի զուարճութիւններէ, յանձնառու ամեն կարգի զրկանաց իւր և ընտանիքին պատոյն նախան-ձախնդիր մնալու վեմ զգացմամբն օժտեալ։ Օր մը այս խաղաղ և հա-մեստ ընտանիքին մէջ կը մտնէ մէկը սա խօսքերով։ «Ո՜հ սիրելի զաւակս, սիրելի աղջիկս, քանի քեզ կը տես-նեմ սրտէս արիւն կը հոսի։ քու հա-սակըդ, քու գեղեցկութիւնդ ունե-ցող օրիորդները աղուոր աղուոր կը հագուին, կը զարդարուին, ժամա-նակ կանցունեն, կուտեն, կը խմեն, կը զուարճանան, պարահանդէսներ կը յաճախեն, կառքերով ժուռ կու-գան, մինչդեռ դու այսպէս ասեղը ձեռքդ ամբողջ օրերը կը չարչարուիս կտոր մը հացի համար։ վախ զաւակը, վախ աղուոր աղջիկս» Այլն ը-սելով և քանի մը անգամ երթալ գալով կը թափէ աստիճանաբար իւր օձ լեզուին թոյնը անոր անմեղ, ա-նարատ, անբիծ, դիւրահաւան, խնիրձ, կոյս, մաքուր սրտին մէջ մինչև որ յայտնի խորտակելու անոր պատուոյ, պարկեշտութեան, համեստութեան, ազնուութեան, բարոյա-կան զգացմանց բոլոր թելերը, դ-նելով անոնց տեղ անամթութեան, անառակութեան, ապականութեան, անբարոյականութեան վերջապէս բո-լոր կարգի մոլութեանց սերմերը։ Ողորմելին իջաւ մի անգամ մը ան-բարոյականութեան սոյն խաւերուն մէջ, այլ ևս անկարելի ըլլալով վե-րադառնալ սոյն ճանբէն կը շարու-նակէ բնականաբար իւր այս ընթաց-քը, ամեն օր ամեն ժամ անէծք կար-գալով պատճառ եղող ճիւաղին գըլ-խուն և օր մ՚ալ ինքնէն բռնուելով կսկսի մինչև վերջը հարիւրաւոր ե-բիտասարդներ թունաւորել մինչև որ մահը վերջ մը տայ իւր այս ողբեր-գական կեանքին։ Աւասիկ թելադ-րիչներուն դերը ընկերութեան մէջ։ Զեմ կարծեր որ այս կարգի թելադ-րիչք մարդ անունը կրելու իրաւունք ունենան։ այսպիսեաց ճոգեվ-նեղ էարաներ անունն ալ չենք կարող տալ, վասն զի տարակոյս չկայ որ գազանք իսկ անպատուութիւն պի-տի համարին այսպիսիք իւրեանց անուանակոչութեան ներքեւ ընդու-նելու։ Մարդ մը՝ յանցանք մը, ո-ճիր մը կը գործէ։ բայց երբ օր մ՚ալ անոր սոսկալի հետեւանաց հանդի-սատես կ՚ըլլայ, կը զղջայ։ Ցիշեալ թելադրիչք ամեն օր և ամեն ժամ հանդիսատես են ձեռօքին գոր-ծուած ոճիրներուն տաժանելի, ող-բալի, ահռելի տեսարաններուն ա-ռանց բնաւ խղճի խայթ մը զգալու։ Արդարեւ եթէ այս մարդակերպ գազանները կրելով իւրեանց արդա-րացի պատիժը ՇՆՈՒԼԻՆ ընկերու-թեան մէջէն, ո՛վ գիտէ քանի՛ քա-նի՛ անհամար օրիորդներ պատուով-նին ՄՆալով՝ խաղաղ, ուրախ, զը-ւարթ ընտանիքներ պիտի կազմէին և ԻՖԻԼԻՏ բռնուողներուն թիւն ալ՝ օր աստիճան պիտի իջնէր։ Այսօր երբ նօթութենէ ստիպուած մէկը կտոր մը հաց կը գողնայ, կը կրէ իւր պատիժը։ մինչդեռ ասոնք սկիզբէն մինչև վեր-ջը, փորձառութիւնէ զուրկ հազա-բաւոր անտէր, որբ փոքրիկ և աղ-քատ օրիորդներ գլխէ հանելով, ընտանիքներ կը կործանեն, անառա-կութիւն, ապականութիւն կը սեր-մանեն, կըլլան ուղղակի պատճառ ԻՖԻԼԻՏի տարածման, առանց պատ-ժական օրինաց տրամադրութեան ներքև ըլլալու։ ի՞նչ տարօրինակ բան և ինչ հակասութիւն։ Թելադրիչք ակից զատ, անոր ասոր գործատե-ղին երթալով, փողոցներուն մէջ խայ-տառակ խայտառակ ժուռ գալով անոր ասոր անմեղ երիտասարդ ղ ու-կընները, մանաւանդ փորձառութե-նէ զուրկ ողորմելի գաւառացիները հաղարաւոր սուտերով կը թելադ-րեն, կը համոզեն առանց ամաչելու, առանց պատկառելու ամենակա-տարեալ անամթութեամբ, որպէս թէ պատիւ բերող գործով մը զբաղ-եալ եղած ըլլային, և այսպէսով կը տանին կը ձգեն զանոնք ապականու-թեան բոյներն եղող գարշելի տուն-ներու մէջ։ Քանի՛ քանի՛ անհամար երիտասարդներ այսպէս զոհ կեր-թան ընկերութեան պատոյն և առողջութեանը արիւնարբու թշ-նամին եղող այս թելադրիչներուն պատճառաւ։ քանի՛ քանիներ «տօքթէօր ես յանցանք չունիմ, մոքէս անգամ չէր անցներ, շանը մէկը զիս համոզեց, զիս թելադրեց։ ես չէի համարձակեր իսկ այսպիսի ապականեալ տուներ յաճախել» կն-ընելով կը դիմեն բժիշկին։ այո, այս աստիճան մեծ է թելադրութեան դերը ինչպէս ամեն կարգի մոլու-թեանց նոյնպէս ալ ԻՖԻԼԻՏի տա-րածման մասին։

Ալէքսէյէւի թելադրութեամբ տա-րածման գլխաւոր պատճառներէն մին ալ դիմակաւոր հասարակաց պարներն են, բացադրեմք։ մարդս պէտք ունի ինչպէս մտաւորական և ֆիզիզական աշխատութենէ նոյն-պէս ալ պէտք ունի մտաւորական և ֆիզիզական զբօսանաց։ Բայց ինչ-պէս որ իւր այս մտաւորական և ֆիզիզական աշխատութիւնքն հարկ է որ ըլլան թէ իւր անձին և թէ ընկերութեան օգտակար, նոյն-պէս ալ իւր այս թէ մտաւո-րական և թէ ֆիզիզական զբօ-սանքներն պէտք է որ չ՚ըլլան վնաս-ակար թէ իւր անձին և թէ ընկե-րութեան։ ասոնց հակառակ պար-մանները՝ կը գոյանան յանցանք և ոճիրք։ հասարակաց դիմակաւոր պարերը ըսելով կ՚իմանանք ահա-գին կազերով, ճրագներով լուսա-ւորուած գոյնզգոյն կտաւեղէններով ծաղիկներով զարդարուած և մէկ մէկ խումբ նուագածուներով օժտ-եալ մեծամեծ ընդարձակ սրահներ, ուր խումբ խումբ կը դիմեն ապա-կանութեան, անառակութեան, անբարոյականութեան ստորին աստի-ճաններուն հասած և մեծաւ մա-սամբ ախտաւոր հրեշներ գոյնզգոյն թելադրիչ և այլանդակ զգեստնե-րով և դիմակներով զարդարուած, որոնց ի՛նչ նպատակի համար հոն եկած ըլլալին ամենուն յայտնի է։ Թելադրութեանց այն հաւա-քածուին քով աւելցունենք նաեւ ոգելից ըմպելիները, այսինքն առ-ժամանակեայ կերպիւ մարդուս մը-տաւորական կարողութիւնները խան-գարելու յատկութիւնքը ունեցող ընկերական թոյները, և այս ալ ան-հրաժեշտ է, վասն զի նախ մտքերը խանգարելու է որ դիւրութեամբ յաճախորդած գրպանները պարպեն և առողջութիւնը ապականեն։ Արդ-միթէ իրաւունք չունի՞մք հարցնելու թէ երբ փորձառութենէ բոլորովին զուրկ ողորմելի անարատ երիտա-սարդք մտնելու որ լինին այս աստի-ճան թելադրիչ սրահներու մէջ, ի՞նչ կզգան, թէ ի՞նչ աստիճան դիւրու-թեամբ կը յաջոդատակուին, թէ ի՞նչ աստիճան երևակայութիւնին կը բորբոքի, թէ ի՞նչ աստիճան մրտ-քերնին կը խանգարուի, և թէ ո՞ր աստիճան անզգայութեամբ և ան-գիտակցաբար կը նետուին ապակա-նութեան և մոլութեան գիրկը, և ո՞ր աստիճան կուրութեամբ կը բռնուին կարդ մը տարափոխիկ ախտերէ և մանաւանդ ԻՖԻԼԻՏ։ Այսպիսի տե-ղերու փոխանակ պարահանդէսներ անունը տալու, անառակութեան, ապականութեան, պղծութեան, ան-բարոյականութեան ՈՏՐԵՐՆԵՐԸ գոչեմք խիստ լաւ կ՚ընեմք, յատ-կացներով պարահանդէս անունը ա-նոնց, ուր կը հաւաքուին միայն պատուաւոր ընտանիքներ, առանց դիմակի լոկ պարել և զբօսնելու և կամ բարեգործական ձեռնարկու-թեան մը համար։ «Պալօ, պարահան-դէս ըսել չէ»։ ուրիշ բան է պալօ, ուրիշ բան է պարահանդէս, սրով-հետեւ ուրիշ բան է անպատիւ կն-ները և փորձառութենէ զուրկ ո-ղորմելի երիտասարդները մէկ տեղ ժողովել և անոնց տկար կողերը շո-ղոքորդելով ստակ շահիլ և բարբե-րը ապականել սը ոճիր մ՚է բառին բուն նշանակութեամբն, ուրիշ բան է պատուաւոր ընտանիքներու մէկ տեղ գալով պարել և զբօսնուլ, մանաւանդ բարի նպատակի մը հա-մար եղած ատեն։

Տ. ՃԷԼԱԼԵԱՆ

ՊԻՐ ՀԱՊՍԽԱՆԷ ՖԱՃԻԱՍԸ

Ալէքսանիանը Վէհլիէյտէն հապը-խանէսինտէ էվվելքի հաֆթա գանը պիր ֆաճիա մուգու պուլմուշ տրը։ Շէոյլէ քի, Շեթէն նամինտա պիր մահպուս՝ տիկէր պաը մահպուս-լարա մուխապէրէտէ պուլընմըշ օլ-տըղընտան, կարտան Քէօհլէր՝ մեր-գումը՝ միւտիր Մ. Գալսվէյին հու-զուրընա կէօթիւրմիշ, վէ միւտիր տախի մէրգումմ հագգընտա բէք սը-գը հապս ճէզասը թէրթիպ իթմիշ տիր։ Շեթէն պու մահքիւմկէթի ի-շիտիր իշիթմէզ ճէպինտէն իրի պիր թէրզի մագասը չըգարըպ կարտիա-նըն իւզերինէ պիլհիճում, մագասը մէրգումին սըրթինա սօգուսպ թա-ագ ճիրերինէ գատար իշլէթմիշ վէ կարտիան՝ գանլար իշինտէ եէրէ սէ-ռիլմիշ տիր։ Միւտիր պու հալի կէօ-ռիւնճէ, գաթիլի թութմագ իշին հէմէն եէրինտէն ֆրլար իսկ տէ, գաթիլ՝ վագթ պրագմայրպ տէրհալ քէնտիսի միւտիրին իւզերինէ հապս իտէրէք անը տախի իբի տէֆա կէօյ-սունտէն վուրուպ եէրէ տէվիրմիշ տիր։ Պունըն իւզերինէ կարտիան Բօս՝ մէճբուհլարը ֆէրեատ ու ֆի-զանընը իշիտիպ գօշարագ գացա-թուրաբյլա գաթիլին գաֆասընը եառմիշ վէ Շեթէյն տախի գանլար իշինտէ եէրէ սէռիլմիշ իսկ տէ, մեր-գում՝ էօլմէմիշ օլտըղընտան, քէնտի քէնտիլի էօլտիւրմէմէսի իշին զէն-ճիրէ վուրուլմիշ տրը։

Ի ՍԳԱԼԻ ՄԱՀ

ԱԶՆՈՒԱԶԱՐՄ ՊԱՏԱՆԵԿԻՆ ԱՂԱՀՎԷՐՏԵԱՆ ԱԲՐԱՀԱՄՈՒ՝

— —

Ի ՄԱՑՐՆ ԵՒ ՑՈՐԴԵԱԿ

— —

Երբ քո քնքուշ ծաղկաբաժակ շրթներէն
Բուրուն հոգեակըդ մրրկակոծ ցնդեցաւ,
Երբ հրեշտակաց համբուրելի քո մարմնիկ՝
Ով Լուսուհի (1)՝ որդանց ճարակ մատնեցաւ։
Առանձնացած 'ի սենեկիս՝ գլխիկոր՝
Ցիշեցի՝ որ օր մ՚ըսիր ինձ զլուարթ։
«Զիս Տէրն ամէն բարեօք ըրաւ երջանիկ,
Ամէն բան շուրջս եւ յիս ծաղկի անխուշ վարդ։»
Եւ ըսի։ «Ով անծանօթէն արձակեալ
Շանդ սոսկալիք՝ այնչափ ճակատք վշտաբեկ՝
Այնչափ ճակատք անիծապարտ, այնչափ սիրտք
Արիւնահոս, այնչափ լըքեալ անցոյս հէգք՝
Բազկատարած քեզ կը հայցեն՝ եւ հրաւէր
Դուք ալանալով անոնց գլխուն վրայէն
Կ՚իջնէք զարնել, աւաղ, բուինկն երանեակ
Ուր նորամայր թռչնոյն դալարագը կը հնչեն։ . . .»
Եւ ըսի։ «լոյս՝ այս էր քո բաղդ։ այնչափ վաղ
Երկիրս ի՛մթան թողլով՝ ալանաս յական անդ քո։
Ո՜հ՝ անմոռաց վերջին ժպտիդ (2) տակ արդեօք
Ի՞նչ խորամուխ կը ծածկէիր վերս հոգւոյ . . .»

* * *

Ո՜չ՝ պաշտելիդ դու կին, ո՜չ՝ մայր հրաշալի։
Երջանկութեանդ վերջին շնորհն էր քո մահդ։
Աստուած փակեց մայրենի աչքդ՝ որ չըլլայ
Քո սիրասուն զաւկիդ տեսանն զանգութ բաղդ,
Բաց հիմայ դու՝ բաց այն աստղէն յոր յեցեալ
Դէտական յերկիր կաս՝ եւ տեսնես արտամազուարթ
Որդեակդ առ քեզ թռչիլ՝ մատաղ այլ խոցեալ՝
Բա՛ց մայրենի գրկերդ՝ եւ պագ զիւր ճակատ . . .։
Եւ ցաւերնիդ ըսէք միմեանց, եւ խառնին
Արցունքդ անոյշ։ . . . ա՛լ չէք զատուիր՝ մի վախնաք։
Աբրահամիկդ է՝ ո՛վ Լիւսի՝ ինչ կուլաս . . .
Որդեակն 'ի գրկի մօրն որբեցէք՝ ո՛վ հրեշտակք։
Մի՛ մի՛ լաք՝ դուք . . . արտասուք մեզ կը վայլեն
Մեզ մեռցելոցս գիրկունայն՝ գլխիկոր . . .
Մեզ զոր դեռ բաղդ մըղէ յրստուերս անծանօթս
Շղթայակալ՝ հարուածելով՝ ահաւոր . . .։

* * *

Իսկ դու՝ սիրուն սանդ իմ հոգւոյս՝ դու զոյր ես
Թռուցի զմատաղ միտս 'ի տաճար գիտութեանց,
Դու՝ զոյր լսելով նորազարթոյց մըտածմունս՝
Թեւեր տայի նոցա թռչիլ երկնասլաց։
Դու՝ որոյ թարմ են դեռ դափնիք յուսալից՝
Թա՛րմ ք զնոմիս որ արդ ըզքեզ կ՚ընտուերեն,
Տաք տաք հողիդ թող ինձ որ տամ ըզհամբոյր
Զոր չը հասայ տալու ճակտիդ լուսեղէն . . .։
Թող ինձ գրկեմ այն քարն որոյ տակ ննջես՝
Եւ հետդ այնչափ յոյսք եւ այնչափ խոց սրտեր . . .
Ողջո՛յն քեզ՝ ո՛վ Աբրահամ, այլ ոչ յեռին,
Ո՜չ, յաւիտեան չեն բաժնուիր ոգիք մեր . . .։

Թ. ԹԷՐՉԵԱՆ

(1) Անուն մօր էր Լիւսի՝ ծաղիկ տիոց մէջ հնձեա՛լ եւ նա։
(2) Վերջին ժամուն խաղաղ ժպտով մը հոգին աւանդեց։

ԱՑ ՎԷ ԿԻՒՆԷՇԻՆ

ԿԷՋԷՆՏԷ ԹՈՒԹՈՒԼՏԸԴԼԱԲԸՆԱ ՏԱԻՐ ՄԱԼԻՄՄԱԹԸ ՖԷՆՆԻՑԷ

ԱՆՑԵԱԼ 22 ՕՐՈՒԼԻՍԻ ԵՒ 7 ՕԳՈՍՏՈՍԻ ԼՈՒՄՆՈՑ ԵՒ ԱՐԵԳԱԿԱՆ ԽԱՒԱՐՄԱՆՑ ՄԱՍԻՆ ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

(ՏԻՆՈՒՏ ՆԻՒԹԼԻՆ ԴԵՎՄ ԷՆԻՄ)

Արեգական վերջին այսինքն 7 օ-գոստոսի (1887) խաւարումն, որ Բրուսիոյ, Բոլոնիոյ, Ռուսիոյ, Ման-թշուրիի և Ճաբոնի համար բոլո-րական եղան և արեգական ամբողջ ծածկութեան ծայրագոյն տեւողու-թիւնն պիտի ըլլար 3 վայրկեան և 50 երկրորդական վայրկեան։ Իսկ Դաղղիոյ և Թուրքիոյ համար ըստ մասին տեսանելի էր խաւարումն։ Շատ աստեղագէտներ Ռուսիոյ զա-նազան քաղաքներն և ի Բրուսիա գացին երևոյթն դիտելու համար։ բայց դժբաղդաբար նոյն օրն գրե-թէ համայն Եւրոպիոյ վրայ եր-կինքն ամպերով ծածկեալ ըլլա-լով, յիշեալ խաւարումն դիտելու համար այնչափ աշխատութիւններ և ճամբորդութիւններ յանձն առնող աստեղագէտք բան մ՚իսկ չի կրցան գտնել և կամ գտածնին ալ գիտու-թեան համար գրեթէ կարեւորու-թիւն մը չունի։

Խաւարման մասնական եղած տե-ղերուն վրայ ալ երկինք ընդհանրա-պէս ծածկեալ էր։

Մենք բարեբաղդ ենք որ երկինք նոյն օրն խիստ յստակ էր Ռոստօմթո-յի մէջ, որով կրցանք նոյն խաւա-րումն մանրամասնաբար գտնել, ա-ւաղ որ քիչ տեւողութիւն ունէր մեր կլիմայիս վրայ։ Արդ օգոստոսի 7ին արեգակն մասամբ խաւարեալ կը ներկայանար Ռոստոմթոյի հորիզոնին վրայ ժամը ըստ տաճկաց առաւօտ-եան 10ն 39 վայրկեան անցած։ Բայց անկարելի է գրչով նկարագրել անոր գեղեցկութիւնն ու շքեղութիւնն։ հորիզոնն կարմիր մանիշակագոյն կը փայլէր և արեգակն իւր ելից կէտին վրայ կը տեսնուէր ահագին մահկեվի մը ձեւով։ իրաւամբ այս երեւոյթն մեծ ու ահագին էր։

Պ. Դամիյլ Ֆլամարիոնի հաղորդե-ցինք այս խաւարման վրայ ըրած գնումութիւնները, զոր հրատարակեց յիշեալ աստեղագէտն, իւր Աստե-ղագիտութիւն անուն ամսօրեայ թերթին վերջին հոկտեմբերի թը-ւոյն մէջ։

Արդ համառօտակի մեր գնում-թիւնք հետեւեալն էին։ Այսինքն, նախ՝ թէ խաւարման սկիզբն արե-գակն ծածկող լուսնոյ սկաւառակն երկնոյ և ՈՒՆՈՒՆ ձև մը կը ներկայա-ցընէր։ Ասիկայ յառաջ կուգար, ըստ մեզ, արեգական հորիզոնին մօտ գտնուելէն, ուր մթնոլորտական բեկբեկումն առաւելագոյն է, և այս-պիսով լուսնոյ սկաւառակն անկանոն ձև մը կստանար։

Երկրորդ՝ թէ արեգակնային մա-հիկին ծայրերը պահ մը իրենց սը-րածայրութիւնը կորսնցնելով կը ձև մ՚ստանալ թուեցան, բայց անմիջա-պէս վերջն իրենց սրածայրութիւն-ն ստացան։ Այս երեւոյթը գնած է-ինք նաեւ յամի 1882 մայիսի 5ին արեգական մասնական խաւարման ժամանակը և նոյն ատենն դայն հա-ղորդած էինք Եւրոպիոյ աստեղա-գիտաց։ Աստեղագէտներէն ոմանք այս երեւոյթն մեր դիտակին պակա-սութեանն տուած էին։ Բայց մենք անոնց յիշեցուցած էինք թէ այս երեւոյթը գնած էր մեզմէ շատ յա-ռաջ Դաղղիացի համբաւաւոր Լոսէ-տաթ աստեղագէտն 1860ին յուլի-սի արեգական ամբողջական խաւար-ման ժամանակն, որ յստակ կերպիւ դիտեց արեգան մահիկին ծայրերուն կը ձեւ մ՚ստանալն։ Բայց մեր գըն-նութիւնն անցեալ տարի ստուգ-ուած ըլլալուն համար, ա՛լ այս ե-րեւոյթիս իրականութեանը վրայ տարակոյս չմնար։ Արդ 1886ին 29 օգոստոսի արեգական ամբողջական խաւարման ժամանակը Բօրթ-օ-Բրէն-սի (ի Հայիթի) մէջ, ուր լուսինն ա-րեգական սկաւառակին 8/10 մասը ծածկած էր, Պ. Ֆոմմ՚ նշմարեց որ արեգական նեղ մահիկին ծայրերը ԽՈՐ չէին այլ ԿԷՐ կը վերջանային։

Արեգակնային մահիկին խաւար-ման ժամանակն այս ձեւն առնելն կրնայ մեկնուիլ մի միայն լուսինը շրջապատող թեթեւ մթնոլորտի մի գոյութիւնն ընդունելով, որուն մէջէն արեգական մահիկին ծայրե-րուն լուսաւոր ճառագայթներն ան-ցած ժամանակին յիշեալ կերևու-թիւնն յառաջ կը բերեն։

Զիարդ և իցէ վերջապէս, եր-րորդ՝ մեր գննութեան արդիւնքն այն էր թէ, արեգական վրայ ինկող լուսնոյ շրջագիծն աւելի ՅՈՒՇԻ մը քան թէ բոլորակի մ՚աղեղան վերա-բերել կը թուէր, և այս շրջագիծն ալ եկաւոր երեւոյթ մը կընծայէր։ Այս երեւոյթիս մեկնութիւնն դիտ-ուարագոյն կը թուի, բայց ամեն պարագայի մէջ պէտք է փնտռել զայն մեր մթնոլորտին մէջ։

Հոս կը վերջացնենք մեր յօդուա-ծը, որ ակամայ քիչ մ՚երկարեցաւ։ սակայն անձնական մի քանի գնում-թիւններ ունէինք, որոց վրայ տե-ղեկութիւն տալ կ՚ուզէինք մեր ու-սումնասէր ընթերցողաց։

ՀԵՐՈՆԻՄՈՍ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ
Քնիչ Ռոստոմթոյի անառաց

ՊԼՕՊՐԷՔԼԷՐԻՆ

«ՊՐԱՑԹ» ԽԱՍԹԱԼԸՂԸ

Պունտան ազ վագթ էվվել պէօպ-ըէքլէրին խասթալրը վէ անլէրին միւհիմմ մէմուրիյէթլերի բէք օգտ-տար մալիւմ տէյլլի իտի։ Էքսէրիա սէհվէն պաշգա խասթալրդալար զանն օլրան պու իլլէթի Տօգթ. Պրայթ քէշֆ իթմիշ տիր։ Հէր քիմի հա-բարէթտէն նաչի պէօպրէքլէրինտէ գաթը վէ ադրը պիր թօրթու հա-սրլ օլուր իսկ, անըն պու խասթալ-ղա միւպրէպլա օլտրը զանն ու գը-յաս օլընը իտի իսկ տէ, պու պիր պէօյիւք խաթա իտի։ Պէօյլէ պիր խասթանըն սահիհէն խասթա օլտը-ղընա տիւչար օլանլար՝ չօգ սիւտ իշ-մէլիտիրլեր։ Հէր իշթահա վէ թէք-սինմէյէրէք իշէրլեր իսկ, սիւտ եա-բար։ Իրմի վէզայիֆը պէտէն (ֆիզի-օլօժի) մուալիմէրինին քեաֆֆէ-սի՝ ինէք սիւտինին «ֆիլօքիլի»-սինին եալընը տէօրթտէ իւչիւ միյտէնին սուլարը վասէթաբլյրա էրիտիկինի խապթ իթմէքտէ օլ-տրգլարընտան, իշթէ պու սէպ-պէ մէպնի սիւտ ինսանըն իշէրիսին-տէ «բանգրաս» թապիր օլրան պէ-ղին հէր սինտրիճի խասսէսինի հա-վի օլան «ֆէրչիլտ» նամ թօզլարտան պիրինի գարըշտրըրարագ սիւտի սի-ներ պիր հալէ գօյմագ լազմ՚ կէլ-տիկի տէրքեար տրը։ Մէղքիւր թօզ սիւտէ գարըշտրըլտրգտա, սիւտին տատրնը ասլա պօղմագ վէ անըն պէսէյիճի խասսէսինի բէք զիյատէ արթրըրը։

«ՀԵՐՔ ԼԷՆԴ» կազէ-թասընտան խիւլասա։

ԽՍԴՈՒԹ

ԳՈՒՆԱՅԻՆ ՑԱՆԿ

Հանրային ապահովության մեր գործադրությունը ստացել է հետևյալ գները։

Ոսկի ինգոտ, մաքրություն 9 դրամներ։		
Ինգոտ 9 դրամներ։	82-65	
Ճարտուղ. կոչ. 5 % ՝	107-82½	
» » 4½ %	107-82½	
Ռուբլի Օսմ. ֆոսկական աշխատանք	14-25	
» » ոսկեղեն	14-27½	
Ռուբլի Ռուսական	14-25	
Ռուբլի Ռուսական	14-25	
Ռուբլի Ռուսական	14-25